

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 16/7/ 2018
Αριθμ. Πρωτ.: 554/86754

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από χαλαζόπτωση σε διάφορες καλλιέργειες της ΠΕ Τρικάλων»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 6893/18.6.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Γ. Λαμπρούλης** και **Κ. Στεργίου**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τη χαλαζόπτωση που σημειώθηκε στις 13 Ιουνίου του 2018 σε καλλιέργειες καλαμποκιού, βαμβακιού, μηδικής, καπνών κ.λπ., καθώς και σε δενδρώδεις καλλιέργειες, στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) Τρικάλων, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις. Το έργο των εκτιμήσεων θα ξεκινήσει άμεσα, πριν από τη λήξη υποβολής των δηλώσεων. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διενέργεια των εκτιμήσεων, αναφέρεται ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνονται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία δημιουργείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού.

Σημειώνεται, επίσης, ότι πέραν της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων, στόχος του ΕΛ.Γ.Α. είναι και η ταχύτητα διενέργειάς τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό.

Επιπλέον, ο ΕΛ.Γ.Α., για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων, έχει προβεί στη στελέχωση των Υποκαταστημάτων του, συμπεριλαμβανομένου και του Υποκαταστήματος Λάρισας, με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό, έως οκτάμηνης απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (μέσω ΑΣΕΠ).

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και, κατά συνέπεια, και στο ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς, που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Διευκρινίζεται ότι κάθε στάδιο της προαναφερθείσας διαδικασίας χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, ο Οργανισμός, εφόσον είναι εφικτό, καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις μετά από ένα εύλογο χρονικό διάστημα από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ. Ειδικότερα, σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη, οι εκκαθαρίσεις των ζημιών γίνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Όσον αφορά στη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα, επισημαίνεται ότι το Εθνικό Πρόγραμμα Χαλαζικής Προστασίας (ΕΠΧΠ) με Εναέρια Μέσα έχει φορέα εφαρμογής τον ΕΛ.Γ.Α. και εφαρμόζεται στην Κεντρική Μακεδονία, σε τμήματα των Π.Ε. Πέλλας, Ημαθίας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Πιερίας και στην Κεντρική Ελλάδα, σε τμήματα των Π.Ε. Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Φθιώτιδας σε 5.200.000 στρέμματα (επεκτάθηκαν κατά 200.000 στρέμματα από την περίοδο 2004 έως 2013).

Ως προς τη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα περιοχών της Π.Ε. Τρικάλων, επισημαίνεται ότι στις περιοχές όπου υπάρχει κάλυψη, όπως στον Δήμο Τρικάλων, το σύστημα ανταποκρίθηκε επαρκώς στην προστασία των καλλιεργειών από τη χαλαζόπτωση που σημειώθηκε στις 13 Ιουνίου του 2018, διενεργώντας μία πιητική επιχείρηση, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΕΜΕ (Κέντρο Μετεωρολογικών Εφαρμογών), το δε υλικό σποράς για την καταπολέμηση του χαλαζιού έγινε κανονικά.

Σημειώνεται ότι το υλικό αυτό διασπείρεται σε κατάλληλο ύψος, τη στιγμή της καταιγίδας, οδηγώντας σε μείωση του μεγέθους των χαλαζοκκόκων, ώστε να μην δημιουργούν μεγάλα προβλήματα στις καλλιέργειες και σε μεγάλη έκταση κατά την πτώση τους στο έδαφος.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της ενεργητικής προστασίας για την αντιμετώπιση του χαλαζιού στις καλλιέργειες, ο ΕΛ.Γ.Α. επιχορηγεί με μεγάλη επιτυχία προστασίας τα αντιχαλαζικά δίκτυα, με ικανοποιητική απορρόφηση αυτών από τους καλλιεργητές σε διάφορες περιοχές της επικράτειας (Θεσσαλία, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής των Τρικάλων κ.λπ.) για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Όσον αφορά στο Μέτρο 5 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, σημειώνεται ότι την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης μέσω του Μέρους 5 και υπομέτρου 5.1 του ΠΑΑ 2014-2020 δημοσίευσαν από κοινού το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και ο ΕΛ.Γ.Α., ο οποίος αποτελεί και τον ενδιαμέσο φορέα διαχείρισης του προγράμματος. Σύμφωνα με την πρόσκληση, δικαίωμα συμμετοχής έχουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή οι ομάδες παραγωγών, με την προϋπόθεση ότι είναι ενεργοί γεωργοί.

Το καθεστώς εφαρμόζεται για τα συστήματα ενεργητικής προστασίας στις περιοχές της επικράτειας και στις καλλιέργειες που ορίζονται στις κάτωθι περιπτώσεις:

- α) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από τον παγετό σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες εσπεριδοειδών.
- β) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες μηλοειδών, πυρηνοκάρπων, ακτινιδίων, αμπέλου και ροδιάς. Ειδικά στην περίπτωση των ακτινιδίων, της αμπέλου και της ροδιάς η καλλιέργεια πρέπει να είναι αμιγής.
- γ) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από τη βροχή σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες κερασιάς και αμπέλου.
- δ) Ενεργητικά συστήματα για την προστασία των καλλιεργειών από το χαλάζι και τη βροχή σε όλη την επικράτεια για καλλιέργειες κερασιάς και αμπέλου.

Διευκρινίζεται ότι στόχος του εν λόγω Μέρους είναι να προστατεύσει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τον παγετό, το χαλάζι και τη βροχή μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής ενίσχυσης, για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας. Με αυτόν τον τρόπο, δύνανται οι αγρότες να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

Η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών ή νομικών προσώπων ανέρχεται στο 80% και των Συλλογικών Σχημάτων Γεωργών στο 100%.

Αναφέρεται ότι η υποβολή (οριστικοποίηση) των αιτήσεων στήριξης, η οποία γίνεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων, άρχισε στις 23/04/2018 και έληξε στις 25/06/2018.

Όσον αφορά στη δυνατότητα ένταξης νέων κινδύνων στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., επισημαίνεται ότι για την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α. θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010 «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας» (Α' 160), ο οποίος διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της-αλλαγή ασφαλιστρου και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία αυτή απαιτεί μελέτη τεχνική και οικονομική για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημοσίου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α., στο πλαίσιο αλλαγής του Κανονισμού του, έχει δώσει τη δυνατότητα, μέσω της ιστοσελίδας του, να κατατεθούν προτάσεις επί του υπάρχοντος Κανονισμού από παραγωγούς, φορείς, ομάδες και συνεταιρισμούς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που θα προκύψουν από τη νέα αναλογιστική μελέτη, με σκοπό την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψή του, υλοποιώντας ένα μόνιμο αίτημα του αγροτικού κόσμου.

Όσον αφορά στην ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης και αυτής του ζωικού κεφαλαίου, σημειώνεται ότι η εν λόγω ασφάλιση αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα μέτρα αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων και των κρίσεων που είναι σύμφυτοι στον αγροτικό τομέα. Η συγκεκριμένη ασφάλιση συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη σταθερότητα και στον προγραμματισμό της αγροτικής εκμετάλλευσης, καθώς και στην οικονομική επιβίωσή της, αφού δίνει τη δυνατότητα στον αγρότη και στον κτηνοτρόφο, σε περίπτωση καταστροφής της σοδειάς του ή του ζωικού του κεφαλαίου, αντίστοιχα, να έχει ένα εγγυημένο, σταθερό εισόδημα.

Ειδικότερα, στους ισχύοντες Κανονισμούς Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής και Ζωικού Κεφαλαίου του ΕΛ.Γ.Α. καλύπτονται ασφαλιστικά οι ζημιές στις καλλιέργειες ή στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετούς κ.λπ.), καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο). Ο παραγωγός με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και της κατάθεσης του συγκεκριμένου ασφαλιστρου που απορρέει από τη ΔΚ/Ε προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαλίζει τις καλλιέργειές του για τυχόν ζημιές που προξενούνται σε αυτές από τους ανωτέρω κινδύνους.

Επίσης, σημειώνεται ότι οι ζημιές που προξενούνται σε φυτικό, πάγιο κ.λ.π. κεφάλαιο εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων (θεομηνίες), εντάσσονται σε προγράμματα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ και ενισχύονται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Διευκρινίζεται ότι ο τρόπος υπολογισμού της υποχρεωτικής ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς για τη φυτική παραγωγή είναι η ασφαλιζόμενη αξία της παραγωγής επί τον συντελεστή εισφοράς, ο οποίος, πρέπει να επισημανθεί, ότι παραμένει ίδιος από το 2011 (έτος εφαρμογής του ν. 3877/2010), προκειμένου να παταχθούν η εισφοροαποφυγή και η εισφοροδιαφυγή, που επικρατούσαν παλαιά. Επίσης, καταργούνται οι σχεδόν ετήσιες κατ' εξαίρεση αποζημιώσεις, οι οποίες, στην ουσία, αποτελούσαν επιδοτήσεις και αλλοίωναν τον ασφαλιστικό χαρακτήρα του ΕΛ.Γ.Α., αφού τον ανάγκαζαν να λαμβάνει δάνεια για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός και κατ' επέκταση οι Έλληνες φορολογούμενοι.

Αναφέρεται ότι τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. αποτελούνται από τις ασφαλιστικές εισφορές των αγροτών και, στην ουσία, τα έσοδα αυτά ξαναγυρίζουν στους αγρότες μέσω των αποζημιώσεων που τους καταβάλλονται για τις ζημιές στις καλλιέργειές τους εξαιτίας των καιρικών κινδύνων. Ο Οργανισμός σε καμιά περίπτωση δεν απαιτεί την καταβολή υπέρογκων ασφαλιστικών εισφορών, γεγονός που αποδεικνύεται από τον συντελεστή εισφοράς, ο οποίος, όπως προαναφέρθηκε, παραμένει αμετάβλητος στο 4% από το έτος 2011.

Όσον αφορά στην κάλυψη κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς, σημειώνεται ότι με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον προαναφερθέντα ν. 3877/2010, καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους, καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς. Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς, το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο, ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του τόσο πριν από τη ζημιά –με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά –με κατάλληλους ψεκασμούς- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α. Για τον λόγο αυτόν, πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Βουλευτή κ. Γ. Λαμπρούλη
- 2.Βουλευτή κ. Κ. Στεργίου